

Nr 20

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående avstående i visst fall av kronans rätt till danaarv, m. m.; given Stockholms slott den 20 december 1957.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF ADOLF

G. E. Sträng

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 20 december 1957.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden NILSSON, STRÄNG, ANDERSSON, LINDELL, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM, KLING, SKOGLUND, EDENMAN, NETZÉN, KJELLIN, JOHANSSON.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Sträng, anmäler frågor om avstående i vissa fall av kronans rätt till danaarv samt av allmänna arvsfondens rätt till arv och anför därvid följande.

1:o

Rätten till danaarv efter Gustaf Dahlin från Gunnarsnäs socken

Hos Kungl. Maj:t har syskonen *fru Stina Maja Bränfeldt, född Boman, hemmansägaren Johan Oskar Boman och gjuteriarbetaren Axel Ragnar Boman*, Dals Rostock, anhållit att vissa medel, vilka enligt äldre arvsbestämmelser tillfallit kronan såsom danaarv efter förenämnde Dahlin, måtte avstås till förmån för dem.

Länsstyrelsen i Älvsborgs län och kammaradvokatfiskalsämbetet har avgivit utlåtanden över ansökningen.

Av handlingarna i ärendet framgår i huvudsak följande.

Vid sitt frånfälle den 8 juni 1922 efterlämnade Dahlin hustrun i andra giftet Stina Lisa Dahlin samt arvingar i första giftet, nämligen en sons till antal och vistelseort okända barn och en dotter på okänd ort i Amerika. Till god man för de bortovarande förordnades av vederbörande häradsrätt hemmansägaren Anders Boman i Sandlycke.

Enligt inbördes testamente den 27 mars 1908 tillerkändes Stina Lisa Dahlin all kvarlåtenskap efter maken. Boman underlät att å de okända arvingarnas vägnar anmäla laglottsanspråk å dem tillkommande laglott efter Gustaf Dahlin.

Stina Lisa Dahlin avled den 12 februari 1926 utan att efterlämna »ursprungliga arvingar». Genom testamente den 16 januari 1924 hade hon förordnat, att hennes kvarlåtenskap skulle tillfalla snickaren Anders Gustaf Ottosson och hans hustru Alma Sofia Ottosson i Sandlycke.

Genom utslag den 8 mars 1926 förpliktade häradsrätten Boman att till den efter honom förordnade gode mannen för Gustaf Dahlins okända arvingar utgiva dem tillkommande laglott, 452 kronor 75 öre, jämte 4 1/2 procent ränta därå från den 17 augusti 1923 till dess betalning komme att ske.

Vederbörande överförmyndare har intygat, att förenämnda arvingar ej givit sig till känna eller gjort sin rätt till arv gällande inom laga tid samt att ifrågavarande kronan såsom danaarv tillfallna medel enligt av gode mannen avlämnad sluträkning år 1956 utgjorde 1 047 kronor 25 öre.

Sökandena, som är den numera avlidne Anders Bomans barn, är dennes samtliga arvingar.

Länsstyrelsen har förklarat sig icke ha något att erinra mot bifall till ansökningsen.

Kammaradvokatfiskalsämbetet finner sökandena av billighetsskäl böra tillerkännas de för de bortovarande nedsatta medlen, vilka endast avsett att säkerställa arvingarnas rätt till laglott för det fall någon därtill berättigad inom laga tid gjorde sådant anspråk gällande.

Departementschefen. Enligt beslut av 1955 års riksdag (prop. 136; SU 78, rskr 220) må Kungl. Maj:t utan riksdagens samtycke i varje särskilt fall avstå kvarlåtenskap, som tillfallit allmänna arvsfonden, intill ett belopp av i varje särskilt fall 10 000 kronor.

I här föreliggande fall gäller frågan avstående av kronans rätt till danaarv. Ett sådant avstående omfattas icke av det Kungl. Maj:t meddelade bemyndigandet.

Med hänsyn till vad i ärendet förekommit ansluter jag mig till uppfattningen, att förenämnda, kronan såsom danaarv tillfallna belopp bör avstå till sökandena. Såsom framgår av det nyss anförda erfordras emellertid härvidlag riksdagens medgivande.

I anslutning härtill vill jag ifrågasätta, huruvida riksdagens medgivande vid avstående av danaarv behöver inhämtas från fall till fall, då fråga är om belopp understigande 10 000 kronor. Det synes mig lämpligt att bemyn-

digande lämnas Kungl. Maj:t i överensstämmelse med vad som gäller för avstående av kvarlåtenskap tillfallen arvsfonden. Det för Kungl. Maj:t lämnade medgivandet beträffande arvsfondsegendom avser tiden intill utgången av budgetåret 1958/59. I enlighet härmed torde motsvarande medgivande att avstå kvarlåtenskap, som tillfallit kronan såsom danaarv, böra utverkas för nyss angiven tid, varefter frågan ånyo får underställas riksdagen.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

dels att medgiva, att kronans rätt till danaarv efter Gustaf Dahlin från Gunnarsnäs socken må avstås till förmån för fru Stina Maja Bränfeldt, hemmansägaren Johan Oskar Boman och gjuteriarbetaren Axel Ragnar Boman;

dels ock att medgiva, att Kungl. Maj:t må till och med utgången av budgetåret 1958/59 utan riksdagens samtycke i varje särskilt fall, i huvudsaklig överensstämmelse med de riktlinjer, som vid avgörandet av dylika ärenden hittills blivit följda, avstå kronan såsom danaarv tillfallen kvarlåtenskap intill ett belopp av i varje särskilt fall 10 000 kronor.

2:o

Rätten till arv efter montören Erik Nikolaus Andersson från Stockholm

Den 24 december 1955 avled förenämnde Andersson, som var född den 17 april 1890, utan att, såvitt framgår av en efter honom upprättad bouppteckning, efterlämna någon arvsberättigad släkting. Behållningen, enligt bouppteckningen 10 454 kronor 73 öre, uppgick enligt en av gode mannen för allmänna arvsfonden lämnad uppgift den 19 oktober 1957 till 14 279 kronor 22 öre. Boet har ännu icke slutligt redovisats.

Hos Kungl. Maj:t har *Ellen Karolina Viktoria Olsson* i Stockholm anhållit, att den avlidnes kvarlåtenskap måtte avstås till henne. Till stöd för ansökningsen har sökanden, som är född den 28 oktober 1885, anfört i huvudsak följande. Andersson och hon hade år 1934 ingått trolovning och sedan dess oavbrutet sammanbott. På grund av sviter efter lårbensbrott år 1948 vore hon starkt invalidiserad. Hon saknade egna tillgångar och vore för sin försörjning numera helt hänvisad till sin folkpension. Andersson hade till henne uttalat sin önskan, att hon i händelse han avlede före henne skulle erhålla hans kvarlåtenskap.

Överståthållarämbetet och *kammaradvokatfiskalsämbetet* har uttalat, att av utredningen i ärendet finge anses framgå att Olsson stått den avlidne i livstiden nära, varjämte kammaradvokatfiskalsämbetet framhållit, att hon levde i små ekonomiska omständigheter. Båda myndigheterna har tillstyrkt bifall till ansökningsen.

Departementschefen. I likhet med myndigheterna anser jag, att kvarlåtenskapen efter Andersson hör avstås till förmån för Olsson, som måste an-

ses ha stått den avlidne i livstiden nära och därjämte befinner sig i små ekonomiska omständigheter.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att medgiva, att den allmänna arvsfonden tillfallna kvarlåtenskapen efter montören Erik Nikolaus Andersson från Stockholm må avstås till förmån för Ellen Karolina Viktoria Olsson.

Vad departementschefen sålunda under punkterna 1:o—2:o hemställt, däri statsrådets övriga ledamöter instämmer, bifaller Hans Maj:t Konungen samt förordnar, att proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Åke Sanell